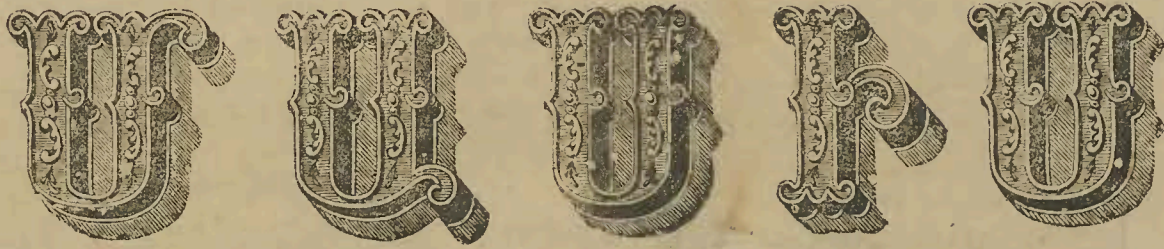

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ հմբ. 8 ՄԷՃ.
Պոստատու 10 ՄԷՃ.
Վերցմանը Կ. Պոլսոյ 3 ՄԷՃ.
Պոստատու 5 ՄԷՃ.
Յանուարի ամիսը մէկ անգամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դուրուշ, առեւի անգամներու
համար զատ առկարկութիւն կըլ-
այ :

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆ 28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պուլիպարաց շարժումն օր քան օր
կընդարձակի : Մակեդոնիայէն եկած
վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ
ապստամբութիւնն հետզհետէ մեծ-
նալու վրայ է : Ապստամբը իրենց շա-
հատակութեանց կեդրոն ընտրած են
Ճումա քաղաքն, որ Ռուսերէն գրաւ-
եալ է : Ապստամբաց թիւը 15 հա-
զարի չափ կը հաշուեն, որոց մեծ
մասը Մարթինի հրացաններով զին-
եալ են : Այս միջոցիւ Մէլէիքի և
Բաթրիկի մէջ տեղը գտնուող եր-
կիրը գրաւած են : Օսմանեան կա-
ռավարութիւնն ասոնց դէմ կուռե-
լու համար հարկ եղած միջոցները
ձեռք կառնու : Բայց ապստամբը ի-
րենց պատասարան ընտրած են Ճու-
մա քաղաքն, որպէս զի յաղթուե-
նուն պէս հոն ապաստանին Ռուսա-
կան զինուոյ պաշտպանութեան ներ-
քեւ :

Բ. Դուռը շրջաքաղաքի օրը ծա-
նուցադիր մը զրկեց մայրաքաղաքիս
Ռուսաց զեւապանին, բողոքելով Ռու-
սական իշխանութեանց դէմ, որ թող
կուտան Պուլիպարաց իրենց աչքին
առջև յայտնապէս ապստամբութիւն
կազմելու թէ Պուլիպարիոյ և թէ Սրբ-
ւերեան թումէլիի գաւառաց մէջ :

Հինգշաբթի օրն ալ երկրորդ ծա-
նուցադիր մը զրկեց բողոքելով այն
բռնութեանց դէմ, որք Պուլիպարաց
կողմէ 'ի դուրը կը դուռն իրենց տե-
ղերը վերադարձող իսլամ ժողովրդոց
վրայ :

Վազըթի խօսքին նայելով, հե-
ռագրաց գործակալութիւններէն մին,
յառաջիկայ ձմեռն մէջ Ռուսաց բա-
նակին ընելիք զինուորական մէկ ա-
մենակարեւոր շարժման յատակագիծը
հաղորդեր է Բերայի գեւապանատու-
ներէն ոմանց : Յիշեալ յատակագիծին
գործադրութիւնն Սրբապէլէի զօրա-
վարին յանձնուած է եղեր :

Այս ծանրակշիռ յայտնութեան
վրայ, կըսէ վերոյիշեալ թուրք թեր-
թը, Բ. Դուռն 'ինչպէս նաև Եւրոպա-
հարկ եղած նախադուշութեան մի-
ջոցները ձեռք պիտի առնուն ան-
շուշտ :

Իրօք ալ Բ. Դուռն ամենայն փու-
թաշնութեամբ կ'ամրացնէ ու կըզին-
ւորէ Չաթլաճայի ու Չէքմէճէի դի-
մերը :

Գաղղիոյ կառավարութիւնն իւր
Դերին տետրակն հրատարակեց : Պա-
րունակած պաշտօնական գրութիւն
ներուն մեծ մասն արդէն ծանօթ են :
Իսկ ծանօթ չըզոյններուն մէջ նըշա-
նակութեան արժանի են հետեւեալք :
1. Արտաքին գործոց նախարար Պ.

Վատինկովսկի օգոստ. 22 թուով մէկ
շրջաբերականն, որ Պէրլինի դաշնա-
դրութեան ամբողջապէս գործադ-
րութեան վրայ կը պնդէ : 2. Նոյն նա-
խարարին սեպտ. 27 թուով մէկ ուրիշ
շրջաբերականն, որով կը խնդրէ որ
Բ. Դուռը մտային յուզմանց և չըփո-
թութեանց առաջին առնու ջանաց,
չփոթութիւնը, որոց հետեւեալքն ա-
ղետարեւ կընայ ըլլալ թուրքիոյ հա-
մար : 3. Օգոստոս ամսոյ մէջ Սուրիոյ
և Եգիպտոսի նկատմամբ Պ. Վատինկ-
ովսկի և Լորա Սալիզադըի միջև ե-
ղած թղթակցութիւնը, որոցմէ կը
տեսնուի թէ երկու կառավարու-
թիւնը մտադիր են Եգիպտոսի եւմը-
տական վիճակը բարոքելու աշխա-
տիլ համաձայնութեամբ : Կուզեն որ
Խալիվն աղբաւորահմն հաստատ մնայ
Եգիպտոսի իշխանութեան վրայ, ե-
գիպտոսի ժողովուրդն երջանիկ ըլ-
լայ, և երկիրն իւր պարտքերն հա-
տուցանէ :

Աֆղանստանէն եկած վերջին լու-
րերուն նայելով, Լ. միրն Անգղիոյ ըս-
պառնալիքը բանի տեղ չընէր : Կե-
րէի որ իւր զօրաց թուոյն և քաջու-
թեան վրայ մեծ վստահութիւն, կամ
գուրտէն օգնութիւն ստանալու յոյս
ունի : Ասոնց որն ըլլալը շատ չանցած
պիտի հասկցուի : Առ այժմ գիտցուա-
ծըն այս է թէ Շիր Ալի խան ձէլա-
լապատ դնացած է և անգղիացոց
վրայ քայլելու կը պատրաստուի : Հե-
տեալքար թշնամութիւններն սկսելու
վրայ են :

Վերջին հեռագիր մը կը ծանու-
ցանէ թէ Աֆղանստանի մարն եզոզ
Պէլուճատանի ֆոհիսթան գաւառին
մէջ ապստամբութիւն ծագեր և կա-
ռավարին սպաննուեր է : Շիր Ալի
խան զօրք զրկեր է խաղաղութիւնը
վերահաստատելու :

Ուրիշ հեռագիր մ'ալ կը ծանու-
ցանէ թէ Շիր Ալի դէպ 'ի խիպէր կը
քայլէ կիրճերն ամրացնելու :

Աթէնքէն եկած վերջին լուրերը
նախարարական նոր տաղնապ մ'ալ
կը ծանուցանեն : Պ. թրիքուրի կազ-
մած նախարարութիւնն երկու օր
միայն կրցաւ տարիլ, այսինքն մինչև
երեսօրեանական ժողովին ներկայա-
նալու ժամը : Պ. Բումաշտուրուի
նախարարութիւնն, որ աւելի կողմնա-
կից ունէր երեսօրեանական ժողովոյ
մէջ, չորս ձայնից առաւելութիւն
միայն գտնելով իւր դէմ տապալե-
ցաւ : Իսկ Պ. թրիքուրի նախարա-
րութիւնն իւր նախորդին չափ ալ ի-
րեն կուսակից չունենալով, բնակա-
նաբար աւելի խախտու գրեց մէջ էր :
Չայս դիտարկով ուղեց ժողովին նիս-
տերն յետաձգել, որպէս զի նոր ընտ-
րութեանց ժամանակն ալ վրայ գա-
լով, կարող ըլլայ իրեն կուսակիցներ

չառցնել ժողովին մէջ : Սակայն չը
կրցաւ յաջողիլ : Ժողովն ութ ձայնից
առաւելութեամբ մերժեց նիստե-
րուն դադարման առաջարկութիւնն,
հետեալքար Պ. թրիքուրի հրաժարե-
լու պարտաւորեցաւ :

Աթէնքէն եկած վերջին հեռա-
գիր մը կը ծանուցանէ թէ թագա-
ւորը Պ. թրիքուրի հրաժարականն
ընդունելով նորէն Պ. Բումաշտու-
րուի յանձնէր է նոր նախարարու-
թիւն մը կազմել :

Այս լուրը տուող հեռագիրը կը
ծանուցանէ նաև թէ քիչ օրէն երեք
Ռուսական զրահաւոր պիտի գան Պի-
րէանի նաւահանգիստը :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս ամսուս հոգած հետաքրքր

Բէշթա 7 նոյ.

Պատուիրակութեանց ժողովներն այ-
սօր բացուեցան :

Աւստրիական պատուիրակութիւնն ի-
րեն նախագահ ընտրեց Պ. Բարոյի :

Լոնտոն 7 նոյ.

Ջրոյց կայ թէ Պրիւնի դաշնագրու-
թեան գործադրութեամբ համար դեռապա-
նախորհուրդ մը պիտի գումարի :

Մանչէսթըրի Աւստրիական լրագիրը կը
հաւատնէ թէ Պրիւնի բանակցութեանց
միջոցին Անգղիա և Աւստրիա մէջերնին
պայմանագրութիւն մը կնքեր են, որոյ
նպատակն է 'Բումաշտուրուի մեկնելու ստի-
պել զՌուսիա, երբեք վարանի, և մինչև
իսկ գրաւել Ռումէլիի գաւառն : Եթէ հոն
գոյացած յուզմունքը թուրքաց համրե-
րութիւնն սպառնէ :

Աթէնք 7 նոյ.

Նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ
Պ. Բումաշտուրուի նախագահութեամբ :

Փարիզ 7 նոյ.

Երեսօրեանաց ժողովը Պ. Բոյ ալ
Բումաշտուրուի նախարարութեան երեսօրեա-
նին ընտրութիւնն ոչնչացուց :

Լոնտոն 8 նոյ.

Թայիք կըսէ թէ Ռուսիոյ կայսեր ա-
ռողջութեան վիճակն երկիւղ կը պատ-
ճառէ և ներկայ քաղաքական դժուա-
րութեանց լուծուելուն արդիւք կըլլայ :

Փարիզ 8 նոյ.

Ռուսիոյ գեներալ Օրօֆ իշխանը Թայ-
միդի վերոյիշեալ լուրն անհիմն կը համա-
րի, յայտնելով թէ Լիվադիայէն իւր
պառնած հեռագիրը բնաւ չեն ծանու-
ցանք այսպիսի բան մը :

Լոնտոն 7 նոյ.

Օսմ. Բոնա.	41
Փոխ.	4865
»	4869
»	4871
»	4872
»	4873
»	72 3/4
»	95 3/4

Փարիզ 7 նոյ.

Օսմ. Բոնա. 11,20

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս Ռուսական դեռ-
պան Լուգանսկի իշխանն հինգշաբթի

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ծանու-
ածալքը խմբագրութեան վրայ է :
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ
կամ օր և ից, գրութիւն խմբագրի
— Տնօրէնին պիտի ուղարկի, զայն
թիւս Ամստրաքսիլար Հատակի թիւ
198, Կ. Պոլս խան, Մատիսի գրասեն-
եակը :
Հանրու ծախքը չմտաբուած նա-
սակ չընդունուիր :

օրը Պէդիւքաթէէն Բերա փոխագ-
րեց իւր բնակութիւնը :

Մեծապետաց գրամանց նուազու-
թիւնն ևս քան զեւ պիտի ըլլալով
մայրաքաղաքիս մէջ, երամսից նա-
խարարութիւնն որոշեց, կըսէ վա-
զըթ, այլ և այլ ծախուց և անգոր-
ծագրի մնացեալ յանձնարարու-
թեանց համար Եւրոպիոյ Պանքան-
րուն մէջ աւանդ կեցած 100,000
Օսմ. լիւրա Կ. Պոլս բերել պալ :

Իզմիրի Օսմանեան երեսօրեան-
ներէն Մէնէքչէիդատէ Լ. մին էֆեն-
տին, որ անցեալները բանտարկուած
էր Իզմիրի մէջ, հինգշաբթի առա-
ւօտ մայրաքաղաքս բերուեցաւ ոս-
տիկանաց հսկողութեամբ :

Ճարմնի տէրութեան Սայիքի ա-
նուն քորվէթն այսօր մայրաքաղաքիս
նաւահանգիստը կ'սպասուի :

Փարիզէն հեռագրով լուր եկաւ
թէ Պէպէքի Ռապէրթեան վարժարա-
նին հիմնադիր Պ. Բրիւսթիէր Ռու-
պէրթ յանկարծամահ փախճաներ է
'ի հասակի 78 ամաց :

Վառնայէն գրուած նամակ մը կը
ծանուցանէ թէ Պուլիպարիոյ Ռուսա-
կան վերապետուհ Տոնուքոֆ-Բոր-
պաքոֆ իշխանը վառնա համեմով
Հայոց, Յունաց և Պուլիպարաց կղեր-
ներն և տեղական իշխանութիւնը,
ինչպէս նաև տախտիւն հոն գտնուող
Օսմանեան զօրաց գումարապ մը
նուազարաններով գիմնարութեան
գնացեր են երկաթուղոյն կայարա-
նը : Քաղաքը մոտ ժամանակ Պուլ-
իպար պատգամաւորութիւն մը, ըստ
հինաւանդ սովորութեան, հաց և ուր
մնացել է անոր :

Իշխանը Ռուս կառավարչին տունն
երթալով պահ մը հանգչելէ ետեւ
Յունաց Պուլիպարաց և վերջն ալ Հա-
յոց եկեղեցիին գնացեր և խիստ փա-
ռաւոր կերպիւ ընդունուեր է :

Գիշերը քաղաքին բոլոր շէնքերն
ու տուները լուսավառութիւն ըրեր
են :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆ

ԷՈՇԱՐԸ ՈՒՄԱՐԵՒԷ

27 հոկտ. ուրբաթի իրիկուն	44,30
28 հոկտ. շաբաթ առաւօտ	
բացուեցաւ	44,35
կէս օրին	44,35
բաւելի երկաթուղի	Փո. 44,50
Թղթագրամ	Փո. 338

ԸՆԹԱՅԷ ԿՐԻՄՈՅ

27 Հոկտեմբեր

Անգլ. իւրա	գր. 109 20
Կարօլին տակի	87 14
Խիլիսիայ Ուսս	89 14
Գրքերից	51 10
Հինգ ֆրանկ	—
Հինգ նոյ	420 20
Պշինճ	478

ԱՂԳԱՅԻՆ

Աղգային ժողովքը երեկ դուռնաբաց արեցաւ իր զայտնական տանտէրերուն...

Ս. Պատրիարքը հայրը բացակայ ըլլալով, առժամակայ նախագահի պաշտօն վարեց Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս...

Եւստի 7/12ին տառն բացուելով, Առնապետ փառան նորոգ հանգուցեալ Աղգ. երեսփոխան ցովտեղիման Բոհանէս Էֆէնտիի մահուան վրայ յանուն ժողովոյ ցաւակցութիւն յայտնեց...

Յետոյ նախընթաց Ը. և թիւք նիստերուն առնապետութիւններն ըստ օրինի վաւերացան հանդերձ գիտողութեամբ քիչ շատին տանադրութիւնն ալ պարտաւոր ըլլալով...

Անմիջապէս յետոյ հետեւեալ առաջարկութիւնը ներկայացաւ քանի մ'երեսփոխանաց պարտաւորութեամբ...

Վսեմափայլ Առնապետ փառաւ Աղգային ժողովոյ...

Վերադառնալով ար. աղգային երեսփոխան թ. Պէկեան Էֆէնտիին ժողովոյ յաւան 21 ի նստին մէջ՝ Հայրական խնդրոյն նկատմամբ աղգադատ դատարանի քննարկէն քննարկեց և ծայրայեղ ճիշդ մը լծակեց անոնց ծանրակիւս կերպարան տալու...

Որ մէկնայայտեալն, իսկէս-իսկ և կեղծէ բառերով՝ ընդհանուր գայթակղութիւն սկսեց...

Որ սոյն նենգամիտ ձեռքով մեր աղգանուէր Պատրիարքին ժողովէն տրուելիք վստահութեան քուէն յետաձգեց, և զնորին Սրբազնութիւնըն ամբաստանեց...

Վերադառնալով գործնալ, Որ հանդիսացէս արատանաձ վերայիշեալ խնդր բառերն ապագայանելու համար՝ վաւերական թուղթեր (տագիւտ) ունենալու սուտ յայտարարութիւններ ըրաւ, և խաբեց զժողովը...

Որ հետեայ Աղգային ժողովոյ դէմ իւր լծակը նախաքննիչ յանձնախումբին ներկայացնելու որոշման գիտագրութիւն, և զժողովն անարգեց...

Որ իւր ետականութիւնն յառաջ մղելու համար՝ մինչև իսկ ժողովը դադարեց յարուցանել և ժողովը ճշման ներքեւ գնել փորձեց...

Վերադառնալով գործնալ, Որ նորա գիտութեան նպատակն անկեղծ չէին, քանի որ Աղգային ժողովոյ յանձն 21 նստին մէջ՝ իբրև երեսփոխան՝ բացարձակ հաւանութիւն յայտնած էր արդի քննադատած գործերուն, և հետեւ արար իւր այժմու տարբեր գիտակցութեամբ խաբելու ճգնել էին...

Որ սուտ ու սխալ խաղաղոյ հրապարակութիւններով՝ աղգն ամբողջ երկուք ու կէս ամիս յուզեց անխճօրէն, և նորա կենտական շահերը գաւառ խաբարանել արեւելի, իւր երեսփոխանական պաշտօնն ի վնաս աղգին գործածեց չարաչար, և վերջապէս զիւր անձն առաջի աղգին կասկածելի հանդիսացաւ...

Որ նորա այս անօրինակ ժայհաւթիւնը բաւական էր Հայրական խնդրոյն ողին սպաննելու և աղգին դըլխուռն անդարմանելի վնաս բերելու...

Եւ իհարկէ Բարձրաշնորհ Պատրիարքը հօր արիւն թիւնն ու աղգային ժողովոյ իմաստութիւնը զիրար չընդգրկէին, և նախընթաց նստին որոշման չյանգէին...

Հետեւ ապէս ապագային սոյնգուհակ գէտքերու նախատեսութեան համար...

Կառաւարկեմք...

Ա. Պէկեան Էֆէնտիին՝ որպէս յանրառի տնօրէնող՝ դռնաքննարարութեան մէջ Բարձրաշնորհ Նախագահէն ներս մէջ խնդրելու պարտաւոր հրատարակել ըստ 8/12 յօդուածոյ ներքին կանոնադրութեան Աղգային ժողովոյ...

Բ. Պէկեան Էֆէնտիին դէմ՝ որպէս կանոնադրաց երեսփոխանին ներքին կանոնադրութեան պատժական գլխին 103 ըդ. յօդուածին տրամադրութիւնն ի գործ դնել, պարտաւոր յանգիմանութիւն քուէարկելով...

Գ. Պէկեան Էֆէնտիին իւր երեսփոխանական պաշտօնը չարաչար գործածող և աղգին կենտական շահուն գիտութեան մը վնասող նկատելով ընդհանուր օրինաց սկզբուն համաձայն՝ կուգէինք արհամարհել որ անարժան հաշակուի նա երեսփոխանական առաւելութեան, սակայն սոյն առաւելարկն ապագային կրկնարարեմք...

27 հոկտ. 1878 (Ստեփանոս-Էֆէնտի) Ղարաթիւս

Ժողովն ստիպողականութիւն տրուաւ սոյն առաջարկութեան, բայց Մէրեքեմ Լեւոն Գարաթիւս Էֆէնտիին դիմելով իրաւամբ թէ Պէկեան Էֆէնտիին պէտք էր ներկայ դրուանէր, որպէս զի ինքզինք արգարտացնէր ըստ օրինի, առաջարկեց յաջորդ նստին օրակարգն անցունել, իսկ առաջարկութիւնն ընդունուելով, անանկը գոցուեցաւ ժամը 10ը քառօրէ անցած, 15 օրէն գումարակաւ որոշմամբ...

Երբ լսենք թէ Պատրիարքական խորհրդական Գեր. Խորէն եպիսկոպոս Միթիթարեան հրապարակեալ տրուել է...

Վաղը, կիրակի, ըստ խնդրանաց ժողովրդեան, խորհման սրբազան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Ղարաթիւս Ս. Լուսաւորիչ և կեղեցին...

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԵՄԵՆՈՒՅՈՒՄ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱՅ ԱՂԳ. ԿԵՂՈՆ ՆԱԿԱՆ ԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ

Վանքի քիսէ Գ. Ա. Երեսփոխան Արաքսի անուն անձին ի հայրենիս ունեցած կնոջ բացառաւոր վրայ՝ մայրաքաղաք գնաւու իւր հայրենակիցներէն ստուգուած է, թէ նա չորս տարեէ ի վեր անյայտ եղած է, ուստի Աղգ. կրօնական ժողովն յառաջ քան ու է անօրէնութիւն երկամեայ պայմանաժամաւ որոշեց հրատարակել յաղգային լրագիրս, թէ ով ուր գտնուի զբաղած ըլլալն իմաց ապա Աղգ. Պատրիարքարանին ի տնօրէնութիւն կարն օրին...

25 հոկտ. 1878 (Կէն)

Տիֆլիսի Մշակ օրագրին հոկտ. 4 թուոյն մէջ հետեւեալ յօդուածը կը կարդանք...

Չնայելով որ թէ՛ մասնաւոր անձինք, թէ՛ լրագրութիւնը և թէ՛ վերջապէս վարչութեան ներկայացուցիչները ամեն միջոցներ գործ դրելն օր հայրը չգաղթեն թիւրքաց...

Հայաստանից դէպի Ռուսաստանի նոր նուաճած երկրները այնու ամենայնիւ, ինչպէս մեզ հայրերում են Ղարաթիւս, Արաքսի կողմերու հայերը թող մտաւ եօթ հազար հոգի անցնել իրանց բնակարանները և խոտի ու ցորենի գէղերը և գաղթեցին Ղարաթիւս հանգը...

Այսօր աղգ. սղորմելիները իրանց բոլոր ունեցած չունեցածը կորցնելով, Ղարաթիւս հանգի մէջ անգից տեղ թափառելով, սպասում են Ռուսաց կառավարութեան իրանց վիճակի վճարելուն ինչպէս յայտնի է, Հայաստանի մէջ ձմեռը շատ է հասնում, ուրեմն խեղճերը դեռ ոչինչ հող չունենալով, ոչինչ հաստատուելով, ոչինչ ապաստան չգտնելով, կարող են մեծ վտանգներ կենթարկելու առաջիկայ ձմեռվոյ ժամանակ...

Ռուսաստանին նոր միացած Հայաստանի մասը բնակեցնելու համար ի հարկէ ամենայնպէս գիւղական ժողովուրդը Հայերն են։ Ոչ ոք չէ կարող այնքան լաւ գիտնալ Հայաստանի բարձրագոյն տեղերի խիստ կլիմային, որքան իրանք Հայերը։ Բայց սորանից բոլոր կողմանեան աղգութիւններէ հազիւ թէ Հայերի պէս աշխատուէր և ընդունակ մի ուրիշ աղգութիւն գտնվի։

Մենք համոզված ենք որ տէրութիւնն էլ այդ կարծիքն է, և նա աղգատ անգամ պարտուցեց աշխատելով բնակեցնել գաղթած Հայերին կողմանեան ոչ և այլ տեղերում։ Եւ միշտ գոհ է մնացել Հայոց գիւղական աղգարնակութեան ճշմարիտ քաղաքակրթական յատկութիւններէ։ Որտեղ Հայերը գետեղջեցան, նրանք մշակեցին, հարստացին, ծաղկեցին երկիրը։

Տէրութիւնը այս վերջին պատերազմից յետոյ, ինչպէս երեւում է նորա բոլոր պաշտօնական կարգադրութիւններէ, չէր կամենում որ թիւրքերի Հայերը թողնեն իրանց հայրենիքը։ Բայց այժմ, երբ մի քանի հազար Հայեր այնու ամենայնիւ եկան նստեցին Ղարաթիւս հանգում, մեր կարծիքով անհարկ կը լինի գաղթականներին յետ գործնել իրանց հայրենիքը, մասնաւորապէս առաջն ունեւոր ձմեռվոյ ժամանակի ցուրտը և տարվայ աղգեղանակութեամբ ճանապարհների գծուարութիւնը։

Ուրեմն մենք հաւատացած ենք որ ինչ և իցէ վերջը տէրութիւնը կը բաժանի գաղթածներին նոր հողեր իւր նոր նուաճած երկրում, այսինքն Ղարաթիւս հանգում։

Բայց այդ նոր ստացած հողերից Հայ գաղթականը կարող է կատարելագէտ օգուտ քաղել միայն գարնան երկուքն պէս, և ոչտարեւամիջին ձմեռվոյ ընթացքում մերկ և չը պատապարկած, կրէ ամեն տեսակ նեղութիւններ, ցուրտ, չքաւորութիւն, գոյց շատերը այդ նոր գաղթականներից իրանց կեանքն էլ կը զոհեն ձմեռ վայ անհիւստէր խնամութեանը։

Ուրեմն և թէ մինչև գարունը գաղթականները վերադառնան էլ իրանց առաջվայ բնակված տեղերը, այնու ամենայնիւ ձմեռվոյ ընթացքում չը կարողանալով հողեր վարել, սղորմելիներին հարկաւոր կը լինել ինքնակալ կամ լաւ է տակ դրամական օգնութիւն մինչև գարնան գալը։

Իսկ այդ օգնութիւնը կարող է լինել կամ՝ կառավարչական, կամ՝ մասնաւոր, հասարակական բարեգործութեան վրա հիմնված օգնութիւն։

Նոյն օրագրին հոկտ. 12 թուոյն մէջ կը կարդանք նաեւ հետեւեալը։

«Մոսկովայի Հայ հասարակութիւնը ի պատիւ Խորէն արքեպիսկոպոսի, որ շուտով թոյնելու էր Մոսկովան, կամեցաւ մի փոքր օր ճաշկերպութիւն կազմել ստորագրվեցան 50 անձինք և ժողովեցաւ մօտ 800 ռուբլի, Բայց Գերապոստիւս այցելուն հրապարկեցաւ այս հրաւերից, յայտնելով, որ իրան աւելի հաճելի կը լինէր մի աղգօգուտ գործի ծառայեցնել այդ գումարը։ Նա իր կողմանէ առաջարկեց Կ. Պոլսի աղգական մատենադարանը — և ամենքը համաձայնեցան նուիրել այդ գումարը յիշեալ մատենադարանին։ Բայց ի այս գրամական օժանդակութեանից, Մոսկովայի Հայ ուսումնականները ընծայեցին աղգային մատենադարանին մի քանի օրինակ իրանց աշխատութիւններից, որոնց Խորէն արքեպիսկոպոսը իր հետ տարաւ Կ. Պոլսի։»

ԹՂԹԱՅՈՒԹԻՒՆԻ ՄԱՍԻՆ ԼՐԱԳՐՈՑ

Հալէպ 4 հոկտ. 1878

... Խմբագիր Մատիւս պատուական լրագրոյ։

Մեր հոգեւոր հեղեցական հայրերէն ամեն կախաւ գիտութեամբ Սահմանադրութեան տրամադրութեանց և աղգին լրջամիտ մասին բաղձանաց հաւատակ կը դրոճեն։ Ինչպէս քաղաքիս առաջնորդական տեղապահ Մոսէս վարդապետ Ալմիրեկեանը։ Սա՛ քաղաքի մէջ բռնած հակասահմանադրական ընթացքն արդարացնելու համար կը պնդէ թէ՛ ինքը բաղմամբ առաջնորդներէ և նոյն իսկ Պատրիարքարանէն աւելի Սահմանադրական, ժողովրդական և արդարագետ է։

... Խմբագիր, այժմ կապրինք այնպիսի դատու մը մէջ, ուր ապօրինաւորութիւնը մրցումով դիմար դերապանցելու կը ճղնին։ Ըստ Ալմիրեկեանի՝ ապօրինաւորութիւնն աւելի նախաւորաւ է քան թէ օրինաւորութիւնը և հարկաւոր աղաւթութիւնը։ Ալմիրեկեանն ասով ըսել կուզէ թէ՛ մեր եկեղեցականներէն շատեր յոռի և ապօրինաւոր ընթացքի մը մէջ կը դառնան, և թէ ինքը իր արդի փաստաւորական ընթացքին մէջ այն բաղմաց ճանապարհին հետեւած է...։ Սա ինչ մէջ, ուր չենք յուսար որ մեր սրբատուն եկեղեցական հայրեր ամենքն ալ գլորած լինին, մասնաւորապէս Լուս հանգէսի Արթ. Խմբագիր մասին, որոյ աղգային լուրջ յօդուածները մեզ և աղգին սիրելի են։

Արթ. Խմբագիրը, քաղաքիս իրեն հասած թէ՛ մասնաւոր նստակներէ և թէ՛ առ կեդրոնական վարչութիւնն ուղղւած առաջնորդական վերջին խեղճութեալ ընտրութեան տեղեկագրէն հետեւցնել կը սիրէ թէ՛ յիշեալ ընտրութիւնն օրինաւոր եղած է, և թէ խեղճոյն խառն ժողովը քննութեան բովն անցնելուն կ'սպասէ...։ Եւ։

Սակայն Արթ. Խմբագիրը մի միայն մը տածելու էր թէ իր ընդունած նամակներն ու առ կեդրոնական վարչութիւնն հասած տեղեկագրին ո՞վ շինած էր, և ինչպէս շինուած էր։

Գրեալ շինուած են այնպիսի եկեղեցականի մը ձեռամբ, որոյ բոլոր բաղձանքը թշուառ մանկան պատառ խլելով հարստանալ է։

Մեր կատարածներն ընտանեաց հողը չունին, սակայն հարստութիւն դիւզելու մասին՝ իրենց օրկոյն օրկանսումէ (քիչ բացառութեամբ), Ալմիրեկեանն ալ գծողաւոր անոնց կը հետեւի, որոնք իրենց կոչման և պարտաւորութեանց ղէմ կը մեղանցնեն։

Ով է ըսողը թէ՛ յուսիս 18 ի քուէարկութիւնն ապօրինաւոր էր, բացակայ երեսփոխանաց ոմանց քուէներն ընդունած և ոմանց չեն ընդունած, և թէ Գաբրիէլը Գրիգոր կարգաւորած է և։ Ինքը Ալմիրեկեանն, որ իր խղիւղանքն...

կուլմեանն այն է առաջնորդութեան հաս-
նելու համար, կեղծ ու պատիւր սու-
տերով ճշմարտութիւնը կը խեղաթել-
նայորդ քուէ արկուծիներ ջնջելու համար
12 յօդուածներէ բաղկացեալ պատուո-
թիւն մը կը կարգուի յիշեալ քուէ արկու-
ծիներն ապօրինիաւոր հրատարակելու հա-
մար, որոնք ուրիշ բան չկին, եթէ ոչ
ուսմիկ ժողովուրդը խորհելու միջոց մը,
զոր ինքը յերկրելով կոյր մեքենայի մը
ստորագրութեամբ երևան կը հանէ:

Յունիս 18 ըրի նիստին ինչէն ապօրին-
իաւոր կըլլայ: Նոյն նիստին մէջ եթէ ա-
պօրինիաւորութիւն մը կար, այն ապօրին-
իաւորութիւնը նոյն ինքն կ'օմրիւկէ՝ անհի-
կը վերաբերել, վասն զի նոյն նիստին մէջ
ընտրութեան մասին եղած երկու ժամ
վիճարանութիւնն իրեն ներկայութեամբ
եղաւ, քուէ արկուծիները որոշուեցաւ ին-
ապա թէ ինքը հետացաւ ժողովէն, խոս-
տանալով որ չուտով կը վերադառնայ և
նորընտիր առաջնորդը կը չնորհաւորէ, քը-
ւէ արկուծիները ամենաապօրինիաւորութեամբ
կատարուեցաւ և Գրիգորիոս սրբազանն
ընտրուեցաւ 11 քուէի դէմ 15 քուէից
առաւելութեամբ, կ'օրիւկէ՝ անհի-
վէն պատկառմամբ զնաց ի դարպաս:
Սակայն նա չեկաւ, ըստ իւր ճիշդութեա-
կան նախապատրաստութեան, որուն մի
ճիշդն ալ երկու կամ երեք յաջորդական
նիստերէ բաղկացող եղող երեսօթիսանաց
քուէներն ընդունելու ուզէին էր . . . :
Այժմ վերադառնալով 12 ստատուութիւն յօդ-
ւածները մի առ մի չենք յիշեր, միայն
կատարելով որ նոյն հրատարակութիւն
և անոնց մէջ եղած հակասութիւնները
երևան ելլան:

. . . խմբագիր սրբաբարձր ալ յայտ-
նի պատրաստութեան էին նպատակի մը հաս-
նելու համար:

Յունիս 18 ի ժողովը կ'օմրիւկէ՝ անհի-
լատ աւելի օրինաւորութեամբ արժան
դատեց մէկ երեսօթիսանի միայն քուէն
ընդունել, որ նախորդ նիստի ընտրական
վիճարանութեան ներկայ էր: Վասնորոյ
կ'օմրիւկէ՝ անհի-
զի դարձեալ չկրցաւ բարձրանալ այն
գահը զոր ամեն ժողովներու պատրաս-
տել տալով իրեն սովորութիւնն ըրած էր,
և այս պատճառաւ սոյն ընտրութիւնը
թէ մասնաւոր նամակներով և թէ՛ տե-
ղեկագրով ապօրինաւոր հանելու աշխա-
տեցաւ՝ ստորագրութիւններ կորցնելով:
Ինչպէս Լոյսի Աթո՛ խմբագիրը կըլէ ըստ
կ'օմրիւկէ՝ անհի-
« ասոր վրայ ժողովին
զիւսան պարտաւորեալ է քուէները տու-
մի մէջ զնելով փակել »: Այն, ո՛չ, զե-
ւանը քուէները ոչ թէ կամաւ տուելին
մէջ փակեց, այլ նախապէս վերադա-
ժողով չներկայանալուն համար օրինաւո-
րութիւնը յարգելով այնպէս ըրաւ: Եւ
գուշակեց որ կ'օմրիւկէ՝ անհի-
րութիւններ պիտի ընէր, (ինչպէս որ յե-
տայ տեսնուեցաւ), որովհետեւ քուէա-
կուծիներ իր նպատակին հակառակ ար-
դիւնք առաջ բերած էր:

Յունիս 23 ի նիստին մէջ կըլէ, Լոյս,
երկու քուէի դէմ 16 քուէով նախորդ
ընտրութիւնը ջնջուեալ է: Կը հարցնենք
իրեն թէ՛ ինչո՞ւ համար երկու հակառակ
քուէ միայն արուած է սոյն նիստի մէջ,
սոցա ընկերներն ո՛ւր էին, (մինչդեռ ե-
րեք հոգի կար հակառակ կուսակցութե-
նէն), ինչո՞ւ համար այս երեքը ներկա
չէին և ընկերները չեկան, չեկան, վա-
սն զի տեղագրութիւն ճիշդութեամբ կը
կըլցան, վասն զի տեսան որ տեղագրու-
նաւորութեան ստաշակ մասը ձեռք առած
իրենց ազատութիւնը պիտի բռնաբարէ,
ինչպէս իրօք ալ ըրաւ, ուստի կ'օմրիւկ-
է՝ անհի-
նոցա մի քանի բացակայութեան
օգուտ քաղելով իրեն կուսակցի կոյր մե-
ծամանութիւն մը գոյացնելու համար
արդէն պատրաստած քանի մը խեղճ ա-
րարածները բացակայ անդամաց տեղը
հրաւիրեց, և որով ասանց վիճարանու-
թեան բացարձակապէս ընտրուեցաւ, ա-
նոնց նախորդ ընտրութեան կարեւորու-
թիւնն տալու: Այս վերջին դործորու-
թիւնն ինքը օրինաւոր դատելով, պատ-
կառելի կ'օրոշուեալ խոստովանելով խա-
բելու աստիճան կը յանդգնէ, որ եթէ
Աստուած մի աջացնէ՛ յաջողի, քաղա-
քիս մէջ մեծամեծ խռովութիւններու և
նոյն խոկ անդամութեանց պատճառ

պիտի ըլլայ, որոց վրայ կ'եզր. պատկա-
ռելի վարչութեան ուղղութիւնը կը հը-
րաւիրենք յարգար անօրինութիւն:
. . . խմբագիր, յանուն անկողնիս
կապութեան, մեր սոյն յօդուածին Ձեր
պատասխան լրագրոյն մէջ անկիւն մը
չնորհելու բարեհաճելով խնդրելով, և
որոյ համար մեր խորին շնորհակալութիւ-
նը մատուցանելով, մնամք . . .

(Սրբաբարձր Բէնէ)

Պապա 23 հոկտ. 1878

. . . խմբագիր Մատիս աղագրու լը-
րագրոյ:

Լրագրոյ խմբագիր Պ. Նիկողայոս
Թիւրքալեանն՝ որ իւր ի միտս աղգիւս
և յօդուած անհատական շահուց յաճա-
խակի ըրած կեղծ հրատարակութիւնն
ընդհանրապէս իւր իւր ի միտս աղգիւս
ևս բաւական տալէն ի զուր համբերելով
որ իւր եղբայրն երրորդ անգամ գուցէ
ընդունուի ի վարժարանս, երբ կը տես-
նէ իւր շարաշար խաբուելը, կ'սկսի իւր
սովորական անկողնութեամբ վարժարանս
հարուածել, խնդիր ընելով իւր եղբոր
առ դռնապանն վարժարանին ուղղած մի
նամակին բռնաբարութիւնը: Սոյն իրաւո-
թեան սխալ ըլլալն արդէն ծանուցած
եմք Թիւրքալեանը ինքեւր պատուական
լրագրոյ միջոցաւ, բայց աւելորդ չեմ հա-
մարիր այս անգամ ևս յիշեալ նամակին
ինչ ինչ պարունակութիւնը ի վեր հանել,
որք կ'ընան Պ. Պապիկ Թիւրքալեանն
կարծեցեալ դատարարական արժանեաց
հոգելին ըլլալ: Ա. Պ. Պապիկ իւր նա-
մակաւ կը բարեկէր վարժարանիս նա-
խորդ օղնական վարժութիւն, որու հետ
ունեցած անպատեհ յարաբերութիւնն
ընդ արտաքինաւ էր վարժարանիս: Բ.
վարժարանիս աշակերտներէն զմանս յա-
կանէ յանունէն բարեկեցիկ կը շանար զա-
նոնք երկպառակութեան մը գործիք ընել:
Գ. վարժարանիս տեսչութեան և հոգա-
բարձութեան ընկալեցը յոսի կերպիւ
քննադատելով՝ նոցա ընդունած մի ան-
ուսնի և իրմէն ըրել անդամ արժանա-
ւոր դատարարական ընտրութիւնը կը քա-
մահել: Այս և այս տեսակ գողգող և
քսու նամակ մը տարակոյս չկայ թէ ո-
րու ալ որ խրկուած ըլլար, վարժարա-
նիս տեսչութեան պարագն էր զոյն ձեռք
ձգել, ինչպէս որ ըրի:

Արդէն իրեն թաղեցի նուիրական պար-
տականութիւնն մը համարած էի՝ զեռ-
տեսչութեան պաշտօնը չ'ստանձնած՝ Խո-
րէնեան վարժարանն երբեմնակեի այցե-
լել: Մեծ ցաւ կ'զգայի այն ատեն տես-
նելով վարժարանիս յոսի ընկալեցը՝ հոն
չէի տեսնար ոչ մի օրինաւորութիւն, որ
կ'ընար յառաջադիմութիւնն արտադրել:
Կարծեցեալ դատարարական զիւրապա-
կան իշխանութեամբ կը գործէր, ինչ որ
հաճելի կը թուէր իրեն. ժամերով աշա-
կերտաց սրահը թափաւր թողով կերկար
աշակերտութեանց սրահը Գաղղիներէն զա-
ստիսութիւնն ընել ինքնակամ: Այն ա-
տեն յիշեալ դատարարական ընտած վատ-
թար ընկալեցը համար բողբեցի, քննու-
թիւնն մը բացուեցաւ և նորա անդարտ-
յական վարքը մերկայաբանաց լինելով
արտաքինեաց վարժարանիս: 13 օր վերջ
չեմ զիտեր նախորդ հոգաբարձութիւնը
Պապիկին Բեպիկն զիւրանելով զինք կրկին
անդամ իւր պաշտօնին մէջ կը հաստատուէ:
Այժմ որոգից աղբիւրներէ տեղեկա-
ցած եմ յիշեալ կատարելուն Բեպիկն գաղա-
նեաց մանրամասնութիւնը, զորս ըսողն
անհնար է որ զայցոյց չ'զգայ՝ տեսնալով
որ աղգին ապագայ բարձրութեան յոյսը
տուող անմեղ մանկունք այնպիսի մոլի և
անբարոյական կատաղութիւն մը ձեռքը կը
դատարարական: Սիրելի է ինձ յուսալ
որ Լրագրոյ խմբագիրն այլ ևս յայտնու-
յարձակութեամբ չ'ստիպել որ իւր եղբոր
յիշեալ մեղքին մանրամասնութիւններն
ևս աշխարհի տալէ հանել:

Տեսչութեան պաշտօնը ազգասիրաբար
ընդունած օրէն հաստատուելու միջոց
զիւր վարժարան թէ նիւթապէս և թէ
բարոյապէս չ'մնային բարեկարգել: Ա.
ունին այցելութեանն մէջ զիտելով որ Պ.
Պապիկ Թիւրքալեանն ըստ հաճոյս ա-
շակերտութեանց սրահը զնալով կը տե-
սակցէր այն վարժութիւնն հետ, զոր ար-

դիւած էր նախորդ հոգաբարձութիւնը,
անկողնապէս աղագրաբեցի իրեն. բայց
տեսնելով որ սա անկողնապէս պաշտա-
նին և հակամէտ միտ չ'արին, որոշեցի
վարժարանէս արտաքին, ուստի թողա-
կաց հալիններն՝ որոց հաւաքումն իրեն
յանձնուած էր, պահանջեցի. սոյն ա-
ռաջարկութիւնը խիստ ծանր եկաւ իրեն,
որով և իրաւամբ կատարեց յոյսան
յիս, անմիջապէս ամեն ջանք ըրի ասանց
իրեն խնայելու, զինք քիչ մը ատեն ալ
իւր պաշտօնին մէջ պահել, որպէս զի
կարող ըլլամ ներգութեան իրողութիւն-
ները կատարելապէս ստուգել: Ընդ այս
Պապիկ Թիւրքալեանն փութաց իւր
ժառանգելու տալ և ասանց պատասխա-
նին սպասելու պահանջեցաւ յիշեալ
ի վերջոյ քննութեամբ հաստատուեցաւ
որ նա բաւական դուրս մը թողանէ-
րէն կողորդն անցուցեր էր:

Այսպէս վարժարանիս յառաջադի-
մութեան մահ սպառնացող կարծեցեալ
դատարանին վարժարանէս հեռացնելու
վերջը, ամեն մտադրութիւնս դարձուցի
վարժարանիս յառաջադիմութեան, նոյա-
տակ ունենալով Պապաւ, Գաղղի Բե-
րեկին: Սարմաթիոյն և Էյուսի թա-
ղերուն վարժարաններն միացնել, նոյա-
տակ մը որուն իրականութեանը համար
Գուր ևս . . . խմբագիր երբեմն ջանա-
զիր եղած է: Վարժարանիս յառաջա-
դիմական պողոտայի մը մէջ մտնողուն
աղագրոյ կրնայ համարուի նաև Գաղա-
կեօմրիկէն, Էյուսի և Սարմաթիոյն
քէն բաւական թափով աղագր վարժարանս
յաճախել:

Արդ ընթերցողաց կը թողամ իմաս-
տասիրել թէ Լրագրոյ խմբագիրն ինչ ոգ-
ւով մրտաւէ և կը մրտուէ իւր թերթ
վարժարանս վատահամբաւ համար.
պուն յառաջադիմութեան համար ընաւ
զոհողութիւն չ'ստացաւ, և որ սկսած է
նախ իւր միջի և զեղիս եղբայրն արտաք-
տակելով վարժարանիս:

Աներկրայ ըլլալով որ . . . խմբա-
գիր, կը հաճէր սոյն ի մեր համարու-
թեան Ձեր աղագրութեան թերթերն միայն
մէջ հիւրընկալել, այժմ կը մատուցա-
նեմք Ձեզ խորին շնորհակալեաց հաւաս-
տին:

Մնալով Ձերոյ անձնուէր
Տեսուչ Խորհրդեան վար-
ժարանի Պապաւ
Մաթթար Գաղղիներէն

Ա. Զ. Դ.

Վարժարան տակաւն միւթ թան ընդ-
հանար ժողովր նիստ ունի յառա-
ջիկայ կ'ըրարէ, հոկտ. 29, Ղալա-
թիայ կեդրոնական վարժարանին մէջ.
ի ժամ 7:

Կը հրաւիրուին Մեծ. անգամբ
և այլ ուսուցիչը ներկայ գտնուի:

Օրակարգն է. 1. կանոնադրի ծը-
րագրին քննութեան շարունակու-
թիւնն, և 2. ընտրութիւն գործա-
դիր ժողովի:

Ընդհ. ժողովոյ
1878 հոկտ. 26 Ու. Յ. Պէրպիւրեան

ԱՐԴԻԵՏԱՐԱՆ

ԳԾԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԿԱՐԱՅՈՒԹԵԱՆ
Հանրաձայնութիւն Հայազգի ճարտար
նկարիչ Պետրոս Էֆէնտի Սրապեան,
որ իւր ուսմունքն ձեռնի գեղարուես-
տից ճեմարանին մէջ ըրած է, այս
անգամ բերաւ Անգղիոյ գեղարուես-
տան դէմը թիւ 50 տան երրորդ յար-
կը՝ գծադրութիւն և նկարչութիւն
գաւ տալու յատկացուցած է, երկու-
շաբթի և հինգշաբթի օրերն աղջը-
կանց, և մնացեալ օրերն ալ՝ չորեք-
շաբթիէն զատ, պատանեաց և երի-
տասարդաց:

Ուղղուն պատկերն ալ կը քաշէ:

ԵՄԵՆՈՅՈՒՄ

Պէշիկի մաշի Եմենիս հալլէն գեղե-
ցիկ գիրք տեսնող երկու տուն կայ
վարձու. մին փայտաշէն և բաւական
ընդարձակ, որ ունի ութ սենեակ,

տունէն դուրս խոհարան, ջրհեղձ
(սարնիճ) անուշ ջրով հար մը և այլն:
Կիւսը քարուկիր, որ ունի վեց սենե-
կակ, պարտեզ, խոհարան, անուշ
ջրով հար մը, ջրհեղձ և այլն:

Տեղի կու թիւն ստանալու համար
պէտք է գիտնի Նեօլոգոս լրագրին
խմբագրատունը, Ղալաթիայ Հայոց
հիկեղեցւոյ փողոցը թիւ 23:

Ի Լ Ա Ն

Պապա 23 հոկտ. 1878
Վարժարան մեքսիկոյն շերտիւթը
մայիսէն ինչ նիւթային երգաբ անպա-
րանա միւսայիս օրուհաճաղը իւրն օ-
րուհան քրքր պէշ պին քրքր Բեթի-
մօ սապօնընն պէշէր քրքր Բեթի-
մօ սապօնընն պէշէր ճիւղը հիւսպը ինչ ինչ
զրշ իկիրմի տօքուզ փարայա թայի-
պի էօհաէսինտէ քարմըշ օլմաղէ քա-
րարը գաթիսի թըշըրնի էվիլէ ըու-
մինին իկիրմի սէքիլիննի ճուսաւ իր-
թէսի Լիւնիս ինքա օրուհաճաղընտան,
իմասընա թայիլ օլմաղընն Եթիլմի
մէքիլընտէ ճարը Շուրայի ասքերիյէ
Կէլմէլէրի:

26 թըշըրնի էվիլէ 1878
Պապը լէրասքերի

Նիւթային էլիւսէ անպարը իշուն
լուղուկի օլուզ միւսայիս օլուհա-
ճաք օլմա օլմաղ պին ատէստէն էլ-
լի պին ատէստէ քատար քարմըշ գա-
նալայտան մամուլ քէպիր չուլալըն
օն պին ատէստի հէման վէ քուսուրը
պէշէր հաթիթա օնտար պին ատէստի
Եմենի ճամի հաթիթալընտան մէմուր
նուսմունէսի թէվիլէ քէն պիլ մուսայէն
մուսայիլինն թէվիլմ իտիլմէ քէ վէ թէս-
իմինն քատար քեաթիլէ մէսարիլի
իւն քէսմի կէօմիլէի միւթէսհիւսի-
նէ այիս օլմաք վէ պէշէր ատէստի
իւշ երեզ էլլի տերհէմ էլմէք վէ էս-
մանը վերիլէքէք մուսպուզ սէնէտի-
նին վերուտ ինչ մուսմէսինն իւր-
թամընտա սիմ մէմիլինն իկիրմի զրշ
հիւսպը ինչ նիւթային խաղիլնէսի հի-
սապընա օլմաք հէման մայիլէ խա-
ղիլնէսինտէ վերիլմէք իւղրէ պէշէր
ատէստի պէշ զոյ օն պէշ փարայա թա-
լիպի էօհաէսինտէ օլուզ իշուլ թըշ-
ըրնի էվիլէ ըումինն օլմաղընն քա-
ղար իրթէսի կիւնիս քարարը գաթի-
սի վերիլէքէք ինտէն, իմասընա թա-
լիպ օլմաղընն Եթիլմի մէքիլընտէ սա-
լիլ արմընա ճարը Շուրայի ասքէ-
րիյէ կէլմէլէրի:

24 թըշըրնի էվիլէ 1878
Պապը Սերասքերի

Կէ. քսմիլ իւլ վէ հաթիթա հիւս-
տաքերի իշուն թարիլիս քարարտան
իթիպարէն ալթը մահ նիհայէթիլինն
քատար լուղուկի օլուզ ալ թայիլ
օլուհաւ իտէ թայիլ օլուհան մը ք-
տարը թէվիլմ օլուհան քէ
ստար քեաթիլէ ի մէսարիլինն իւր
օլմաք վէ համան թէվիլմինն միւ-
պէ. յիլն վերիլէքէք մուսպուզ սէնէ-
տիլինն վերուտ ինչ մուսմէլէի քա-
լէմիլէսինն իւր թամընտա սիմ մէմի-
տիլէ իկիրմի զրշ հիւսպը ինչ հէման
նիւթային խաղիլնէսինտէ վերիլմէք
չարթը ինչ միւսայիս օլուհաճաք
օլուտ զէվիլնին թաղաքը իւղիւմիլինն
պէշէր քրքր Բեթի ինչ պիւսալ գրուչա
թալիպի էօհաէսինտէ օլուզ իշուլ
թըշըրնի էվիլէ ըումինն օլմաղընն
քաղար իրթէսի կիւնիս քարարը գա-
թիսի վերիլէքէք ինտէն, իմասընա
թալիպ օլմաղընն Եթիլմի մէքիլընտէ
ճարը Շուրայի ասքերիյէ կէլմէ-
լէրի:

24 թըշըրնի էվիլէ 1878
Պապը Սերասքերի

Նիւթային էլիւսէ անպարընա ճա-

